

ମ୍ରାଗୋଧିକାରୀ ଏବଂ ନାଗାନ୍ଧିକାରୀ (୩୦୩)
DEPARTMENT OF EDUCATION (S)
Government of Manipur

ମୁଣ୍ଡଳେ-୧୦ (Class-X) **ମୁଣ୍ଡଳୀଆର୍ଥି** (MANIPURI)

ମୁଣ୍ଡର ଶାର୍କି ଗ୍ରାମ୍	ମୁଣ୍ଡର ଶାର୍କି ଗ୍ରାମ୍
ଅହୁମୁଣ୍ଡର ଶାର୍କି ଗ୍ରାମ୍	ଅହୁମୁଣ୍ଡର ଶାର୍କି ଗ୍ରାମ୍
ଜାତିକାଳ ପରିମାଣ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ	ଜାତିକାଳ ପରିମାଣ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ

ସେବା (NOTES)

ଜୀବନ ପାଦିତ୍ୟ ପାଠ୍ୟକାରୀ

ଗଭିରତ ହାତୀ ଏଣ୍ଟ କୁଳମାତ୍ର ହୋଇଥାନ୍ତ କୋଣାର୍କ, କୋଣାର୍କିଟାପାଥ, କୋଣାର୍କପ୍ରଦୀପିଟାପାଥ ଲେନାଟ କୁଳମାତ୍ର ହୋଇଥାନ୍ତ ଗଭିରତିଷ୍ଠି କୁଣ୍ଡିପ ଏଣ୍ଟ ଟେଲିଫୋନ୍ଡିଜା କାଂକଳ ହେବା ॥

ଗମିତ ପ୍ରକାର ଗୋଧୁପୈଣ୍ଟିଙ୍ ହତ୍ଯା ପଣ୍ଡ ଗୋଧୁପୈଣ୍ଟିଙ୍ କୁଳମନ୍ଦାର୍ଥ କୁରୁଣ କୁଳମନ୍ଦାର୍ଥ ଗୋଧୁପୈଣ୍ଟିଙ୍ଗାରାମ୍ ଲେନକ କୁଣ୍ଡିଷ ଜାତିଙ୍କାର୍ଥ ଲେନକ କୁଣ୍ଡିଷ ॥

କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ ପାନୀ ହୈଣ୍ଟ ଏନ୍ଦରିଯା-

- (१) नैर्टीया (ग्रामांक) क्या है

(२) नैर्समार (गोल) क्या है एवं क्या है

(३) ज़म्बू टेयाम्बूर (इन्दूसम) क्या है

(४) नैर्टीया क्या है:- नैर्टीया जौलीर एवं नैर्समार क्या है जैयागाठ नैर्टीया (ग्रामांक) क्या है इनका विवर।

ज़म्बू:- ये टेनलीया गोली।

(५) नैर्समार क्या है:- जौनैर्समार, एनैर्समार नैर्समार क्या है जैयागाठ नैर्समार क्या है इनका विवर।

ज़म्बू:- ये नमंदेर सख्तना।

(६) ज़म्बू टेयाम्बूर क्या है:- जौनैर्समार क्या है जैयागाठ ज़म्बू टेयाम्बूर क्या है इनका विवर।

ज़म्बू:- ये नमंदेर सख्तबहारी।

କୁମାର ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର ପାତ୍ର -

- (੯) ਗੋਮਿਆਵ ਪ੍ਰਾਂਗਨਾਂਧਾ: ਹਥਾਂ ਪਾਸ ਜੋੰਨ ਲੇਨਾਂ ਸਮਾਂ ਬੰਧਨੈਧਾਗਾਣੀ ਸੋਨਾਛੈਧਾਂਧਾ ਗਾਰੰਤ
ਪ੍ਰਾਂਗਨਾਂਧਾਨੁ ਗੋਮਿਆਵ ਪ੍ਰਾਂਗਨਾਂਧਾਏਂ ||

ਅਨੁਸਾਰ:- ਜੋੰਸਤ ਟੈਂ ਨਾਂਗੀਂ ਸੇਨ ||

(੧੦) ਕੁਝਾਂਧ ਫੇਰ ਪ੍ਰਾਂਗਨਾਂਧਾ
ਅਨੁਸਾਰ:- ਹੋਮਾਨੁ ਜਾਖਦਾਂ ||

(੧੧) ਜੋੰਬੀਠ ਸੁਦਰ ਪ੍ਰਾਂਗਨਾਂਧਾ
ਅਨੁਸਾਰ:- ਹੁਨੈਧਾ ਸਚਦੀਂ ||

Manipur සංශෝධන මධ්‍යම පාලන මණ්ඩල (එස්) (එස්)
DEPARTMENT OF EDUCATION (S)
Government of Manipur

ମୁଣ୍ଡର ଶାବ୍ଦିକାଳୀନ ଲେଖକଙ୍କୁ ପାଇଁ ଏକ ଗ୍ରାମ୍‌ରେ ଲେଖାତ୍ମକ	(Manipuri Grammar)
ଅହୁମୁଷ୍ଠ ଶାବ୍ଦିକାଳୀନ ଲେଖାତ୍ମକ ଗ୍ରାମ୍	(Ahumsuba Sarukki Kunnilthoisuba Para)
ଶାବ୍ଦିକାଳୀନ ଲେଖାତ୍ମକ ଗ୍ରାମ୍	Tense Amasung Aspect (Verb ki Sijinnapham-Tense)

- (੨) ਸਤਿਆਗਿਤ ਜੋਧਾਗਾਰ ਪਾਂਗਗਾਂਘ
ਝੂਲਸ਼:- ਨੀਵੇਸ਼ ਗਾਂਧਿਜਿਤੀ ॥

(੩) ਸੱਚਟਾ ਜੋਧਾਗਾਰ ਪਾਂਗਗਾਂਘ
ਝੂਲਸ਼:- ਬੰਦੂ ਕੇ ਹਾਥਾਵਰਟਾ ॥

(੪) ਸ਼ਾਬਦ ਸਥਾਪਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਲ ਜੋਧਾਗਾਰ ਪਾਂਗਗਾਂਘ
ਝੂਲਸ਼:- ਸ਼ਾਬਦ ਗੁਰੂ ਪਾਂਚ ਪਾਂਚ ਲੰਮਸ਼ੁਟਾ ॥

(੫) ਸੱਭਾਜਾਣਾਂ ਸੌਟੀਏ ਛੇਕਿਤ ਜੱਤ ਪਾਂਗਗਾਂਘ
ਝੂਲਸ਼:- ਸੱਭਾਜਾਣਾਂ ਸੌਟੀਏ ਛੇਕਿਤ ਜੱਤ ਪਾਂਗਗਾਂਘ ॥

(੬) ਸੁਖਾਣਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਏ ਲੈਅਤ ਜੋਧਾਗਾਰ ਪਾਂਗਗਾਂਘ
ਝੂਲਸ਼:- ਸੁਖਾਣਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਏ ਲੈਅਤ ਜੋਧਾਗਾਰ ਪਾਂਗਗਾਂਘ ॥

(੭) ਸੁਖਾਣਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਏ ਲੈਅਤ ਜੋਧਾਗਾਰ ਪਾਂਗਗਾਂਘ
ਝੂਲਸ਼:- ਸੁਖਾਣਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਏ ਲੈਅਤ ਜੋਧਾਗਾਰ ਪਾਂਗਗਾਂਘ ॥

ਧਰਮਲਿਤ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਸ਼ਹੀਦਿਤ ਰੇਖਾਰੋਚ

- (५) ज़ायलाल ज़ेनसाम यारीमी खक्केयहैन व्हामाद टैंडमाताम ?

गोप्ता: ज़ायलाल ज़ेनसाम यारीमी खक्केयहैन व्हाज यैनाद टैंडमाती ॥

(६) यांगांग लेनकली व्हामादै ? लैंडल ज़ेयाक ॥

गोप्ता: गमाच व्हाद गोयहैयागा व्हाया याल्ल गोयहैयाटीठ खजामन्हामी खटयन व्हामाद गोयहैयागामाम लेनक खण्डै ज़ेयागाल्लक गमाक्कामामी यांगांग लेनाद खैदै ॥
खट्टोमी गेन्हेगामामामीष यामी रायमी -

(७) खरी नवटयाट० ॥

(८) दौ टेनमाम्या गोमाम्या ॥

(९) दूर्क्षीद दैयागैयाज वैयान ॥

(१०) मामी गेन्हेगामामाम “नवटयाट०” लेनक गमाच यामीद खीद नवटयागामामी व्हाया खगाल्लय दैद ज़ैमाम लेनकली ज़ेयान याल्लद गमाच यामीमी यांगांगामी व्हाया खगारयेठामी यांगांगामी ॥

